

Opiekujesz się dzieckiem i chcesz mieć ubezpieczenia społeczne?

ZUS

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Jednym z tytułów do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jest sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem.

Kiedy sprawujesz osobistą opiekę nad dzieckiem

Sprawujesz osobistą opiekę nad dzieckiem, jeśli opiekujesz się dzieckiem własnym, dzieckiem swojego małżonka lub dzieckiem przysposobionym:

- **przez maksymalnie 3 lata** – jednak nie dłużej niż do ukończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko ukończy 6 lat,
- **przez maksymalnie 6 lat** – w przypadku dziecka, które z powodu stanu zdrowia (potwierzonego orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności) wymaga osobistej opieki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 18 roku życia.

Jakimi ubezpieczeniami jesteś objęta

Jako osoba sprawująca osobistą opiekę możesz być objęta obowiązkowo (w zależności od szczegółowych warunków, które opisaliśmy dalej):

- ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi i zdrowotnym,
- tylko ubezpieczeniem emerytalnym.

WAŻNE!

Z tego tytułu nie obejmimy Cię ani ubezpieczeniem chorobowym, ani wypadkowym.

Jakie warunki musisz spełnić

Prawo do objęcia odpowiednimi ubezpieczeniami przysługuje Ci, jeśli:

- nie masz ustalonego prawa do emerytury lub renty, ani nie jesteś ubezpieczona z innych tytułów,
- drugie z rodziców nie jest objęte ubezpieczeniami z tytułu:
 - sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem,
 - przebywania na urlopie wychowawczym, pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

Jako osoba
sprawująca osobistą opiekę
nad dzieckiem podlegasz
ubezpieczeniom: emerytalnemu,
rentowym, zdrowotnemu
albo tylko ubezpieczeniu
emerytalnemu.

Kiedy ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Zostaniesz objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, jeśli przez co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem opieki byłeś w jednej z następujących sytuacji ubezpieczeniowych:

- prowadziłaś pozarolniczą działalność,
- wykonywałaś pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług,
- byłaś osobą współpracującą,
- byłaś objęta ubezpieczeniami jako osoba duchowna.

Musiałaś spełniać także następujące warunki:

- nieprzerwanie byłaś objęta z tych tytułów ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi **bezpośrednio** przed dniem, w którym rozpoczęłaś lub rozpoczniesz sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem,
- opłacałaś składki na te ubezpieczenia,
- ewentualna przerwa w opłacaniu składek wynikała z tego, że pobierałaś świadczenia z ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego z danego tytułu.

WAŻNE!

Zanim obejmemy Cię ubezpieczeniami z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, musisz przestać prowadzić działalność albo wykonywać umowę, zawiesić działalność, zakończyć współpracę albo zostać wyrejestrowana z ubezpieczeń jako osoba duchowna.

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) wyliczamy Twoje składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Twoje składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wyliczamy:

- **gdy prowadziłaś pozarolniczą działalność lub współpracowałaś z osobą prowadzącą działalność** – od kwoty 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego,
- **gdy byłaś zleceniobiorcą** – od kwoty 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego; nie może być ona wyższa niż przeciętna miesięczna kwota, stanowiąca podstawę wymiaru składek przez 6 miesięcy kalendarzowych, które poprzedzały okres sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem; nie może być niższa niż 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia,
- **gdy byłaś osobą duchowną** – od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Kiedy ubezpieczenie zdrowotne

Ubezpieczeniem zdrowotnym będziesz objęta tylko wtedy, gdy:

- spełniasz warunki do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem,
- nie jesteś objęta ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu.

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) wyliczamy Twoją składkę na ubezpieczenie zdrowotne

Składkę na ubezpieczenie zdrowotne wyliczamy od kwoty odpowiadającej wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego, który od 1 listopada 2018 r. wynosi 620 zł.

Kiedy tylko ubezpieczenie emerytalne

Będziesz objęta wyłącznie ubezpieczeniem emerytalnym, gdy nie spełniasz warunków, które uprawniają do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi.

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) wyliczamy Twoją składkę na samo ubezpieczenie emerytalne

Składkę emerytalną wyliczamy od kwoty, która stanowi 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

W jakim okresie jesteś objęta ubezpieczeniami

Jeśli sprawujesz osobistą opiekę nad dzieckiem, ubezpieczeniami jesteś objęta:

- od dnia, który określiłaś w oświadczeniu jako dzień, w którym zaczęłaś sprawować osobistą opiekę nad dzieckiem, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym złożyłaś oświadczenie,
- do dnia, który wskazałaś w oświadczeniu jako dzień, w którym przestaniesz sprawować osobistą opiekę nad dzieckiem.

Kto jest płatnikiem składek

Płatnikiem składek jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zgłaszamy Cię do odpowiednich ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz wyrejestrowujemy Cię z tych ubezpieczeń.

WAŻNE!

Nie opłacamy za Ciebie składek na Fundusz Pracy, Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ani Fundusz Emerytur Pomostowych.

Jak przystąpić do ubezpieczeń

Jeśli chcesz przystąpić do ubezpieczeń z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, **złóż w naszej placówce oświadczenie**. Zachęcamy do skorzystania ze wzoru (UE-1 albo UE-2), który znajdziesz na www.zus.pl. Możesz również napisać je samodzielnie, musi ono jednak zawierać:

- Twoje imię i nazwisko oraz Twój numer PESEL (lub serię i numer dowodu osobistego albo paszportu, jeśli nie masz numeru PESEL),

- informację o ostatnim okresie Twojego ubezpieczenia,
- Twój adres,
- wskazanie:
 - dnia, w którym rozpoczęłaś opiekę,
 - dnia, w którym ją zakończysz,
- imię i nazwisko dziecka,
- datę jego urodzenia,
- informację o tym, że drugie z rodziców nie jest objęte ubezpieczeniami z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego, przebywania na urlopie wychowawczym albo sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem (jeśli jest – nie możesz skorzystać z ubezpieczenia).

Razem z oświadczeniem powinnaś złożyć:

- skrócony odpis aktu urodzenia dziecka,
- orzeczenie o niepełnosprawności, jeśli dziecko ma takie orzeczenie.

WAŻNE!

Jeśli któreś z tych danych się zmienia, musisz nas o tym powiadomić w ciągu 7 dni.

Co dają Ci ubezpieczenia społeczne

Z ubezpieczeń **emerytalnego i rentowych** Tobie lub Twoim bliskim przysługują następujące świadczenia:

- **emerytura** – gdy osiągniesz wiek emerytalny (60 lat dla kobiet, 65 lat dla mężczyzn),
- **renta z tytułu niezdolności do pracy** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi u Ciebie długotrwałą niezdolność do pracy, o ile masz wymagany staż ubezpieczenia,
- **renta szkoleniowa** – gdy lekarz orzecznik ZUS stwierdzi u Ciebie długotrwałą niezdolność do pracy, ale po szkoleniu możesz uzyskać takie kwalifikacje, które przy Twoim stanie zdrowia pozwolą Ci wykonywać pracę,
- **renta rodzinna** – przysługuje uprawnionym członkom Twojej rodziny po Twojej śmierci,

- **zasitek pogrzebowy** – przysługuje Twoim bliskim po Twojej śmierci lub Tobie po śmierci członka Twojej rodziny; w określonych ustawowo przypadkach zasitek ten przysługuje także osobie niespokrewnionej lub instytucji, jeśli pokryły koszty pogrzebu.

WAŻNE!

Gdy będziesz otrzymywać emeryturę lub rentę i dostaniesz orzeczenie o niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji albo ukończysz 75 lat, będzie przysługiwać Ci dodatek pielęgnacyjny.

Do renty rodzinnej może przysługiwać dodatek dla sierot zupełnych.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.).

Ulotka ma charakter informacyjny i nie stanowi wykładni prawa.

Warszawa, maj 2019 r.

www.zus.pl

Twój przewodnik po ubezpieczeniach społecznych

Blisko milion odwiedzających każdego miesiąca

Platforma Usług Elektronicznych – sprawy ubezpieczeniowe i rozliczenia przez internet

Drugi najpopularniejszy portal publiczny w Polsce

Łatwe wyszukiwanie przydatnych informacji

Elektroniczna biblioteka ZUS – ulotki, poradniki, informatory w PDF

Przyjazny dla osób z niepełnosprawnością

ZUS | ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

ul. Szamocka 3, 5
01-748 Warszawa

- Platforma Usług Elektronicznych: www.zus.pl
- Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS:
 - 22 560-16-00* dla tel. komórkowych i stacjonarnych
 - * koszt połączenia według umowy klienta z operatorem telekomunikacyjnym
 - Skype: [zus_centrum_obsługi_tel](https://www.skype.com/partners/zus_centrum_obsługi_tel)
 - e-mail: cot@zus.pl